



Praktiska anvisningar om influensavaccinationerna Säsongen 2022-2023

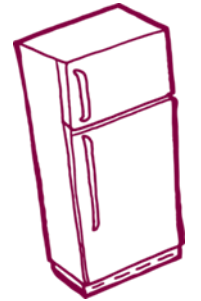
Hälsövärdare Irja Kolehmainen

13.9.2022

Institutet för hälsa och välfärd

Ta bort förra säsongens vaccin från kylskåpet!

- Innehåller i vaccinkylskåpet bör **granskas regelbundet** och vaccin, för vilka sista användningsdatumet gått ut bör förstöras på rätt sätt
- **Nu är det sista chansen att återlämna förra säsongens influensavaccin till sjukhusapoteket/ läkemedelscentralen**
- Om du varit ouppmärksam och gett förra säsongen vaccin behöver den vaccinerade i alla fall denna säsongens vaccin. Vaccinet kan ges genast då misstaget uppdagas.



Hanterar vaccin på rätt sätt?

- På Infektionssjukdomar och vaccinationer-sidorna: Information om vacciner- Vaccinationsprocessen - [Korrekt hantering av vaccin](#)
 - [Mottagande och förvaring av vaccin](#)
 - OBS! Man bör komma överens om hur vaccinbeställningen tas emot. **Den ansvariga personen eller vikarien bör finnas på plats och ta emot vaccinerna .**
 - [Vaccinens hållbarhet och felaktig förvaring](#)
 - Om det inträffar förvaringsfel så kontakta utan dröjsmål THL:s Vaccindistribution tel. 029 524 8333, vardagar kl 8.30-14.30
 - [Kontroll av vaccinkylskåpets temperatur](#)
 - **Kontroll av kylskåpets temperatur: dagligen!**
 - [Kassering av vaccin](#)



Vaccindosen för barn under 9 år

- Ge **två doser injicerbart** influensavaccin med **minst fyra veckors intervall**
 - om barnet **inte tidigare har fått influensavaccinationer** eller **tidigare bara fått en injicerbar dos**
- Ge **en dos injicerbart- eller nässprayvaccin** ,
 - Om barnet **tidigare** har fått **sammanlagt två doser av något influensavaccin**; även då doserna har givits under olika säsonger
 - **eller** om barnet **tidigare** har fått **en dos nässprayvaccin**

Några råd beträffande vaccinationen

- Huden behöver inte desinficeras
- Luftbubblan behöver inte pressas ut
 - Om man avlägsnar luftbubblan kan en del av vaccinet gå förlorat eller nålen kan bli våt
 - En del av vacciner innehåller aluminiumföreningar som kan orsaka lokal irritation om det hamnar i underhudsvävnaden.
- Man behöver inte aspirera (kan göras om man så vill)
- Om det kommer blod i sprutan ~ sker sällan
 - Dra upp sprutan en aning från vävnaden, men inte helt och hållet. Ändra sedan på sprutans riktning och injicera vaccinet i muskeln. Man behöver inte byta instrumenten eller ämnet som skall injiceras.

En för liten vaccindos

- Om en del av den **injicerade** influensavaccindosen **sprutar ut** eller **rinner ut** från injektionsstället skall du **ge en ny dos genast**
- Undvik att vaccinet rinner ut → **tryck lätt på injektionsstället** med en fabriksren lapp **samtidigt som du drar ut nålen** från vävnaden, och fortsätt trycka ännu **några sekunder efter att du dragit ut nålen**
- **Nässprayvaccinet behöver inte ges på nytt** även om barnen skulle nysa efter att vaccindosen getts
 - Även en liten mängd levande försvagade virus på slemhinnorna räcker för att skyddet mot influensa skall bildas



Kuva: THL

Influenzavaccinerna och andra vaccinationer

- **Man kan ge influensavaccin** (injicerbart- och nässprayvaccin) tillsammans med **andra vaccinationer antingen samtidigt eller med valbara intervaller**
- Kroppen klarar av att flera vaccin ges samtidigt – i praktiken finns ingen begränsning så länge injektionsställena räcker
- Vaccin som lätt förorsakar **lokala reaktioner** (t.ex. de som innehåller aluminiumsalter) kan gärna ges i olika extremiteter
 - Bl.a. vaccin mot stelkramp och pneumokocker
 - Vaxigrip Tetra och coronavaccinerna innehåller inte aluminiumsalter
 - [Vad innehåller vaccinen?](#)

Ge inte en IM vaccination för högt upp eller för lågt

Observera förutom injektionsstället även

- Rätt nålstorlek
- Rätt injektionsvinkel
- Rätt djup

Skolningsmaterial:

[Rätt plats för injicering och val av nål då vaccinationen ges i deltamuskeln](#)

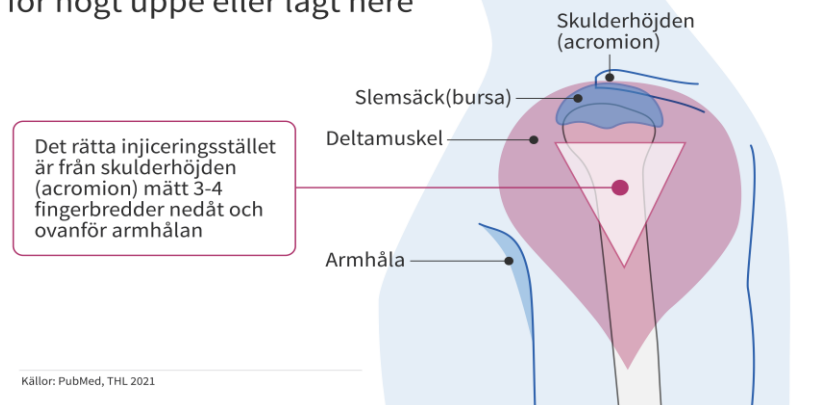
<https://www.slideshare.net/THLfi/viktig-information-om-vaccinationstekniken>



Kuva Sari Roos

Rätt injiceringsställe i deltamuskeln

– Inte för högt upp eller lågt nere



Området som kan användas för SC vaccininjektion är större än för IM injektionen

- Underhudsvävnaden (subcutis) ligger under den tunna huden
- Extremitetens storlek, tjockleken på underhudsvävnade och mängden fettvävnaden varierar individuellt
- **SC vaccination i jämförelse med IM vaccination:**
 - Injektionsområdet är större
 - Injektionsvinkeln är mindre (~ 45 – 60°)
 - Injektionsdjupet ”lägre” ~ nålens längd 16-30 mm (jämfört med IM 25 – 40 mm)



Kuva THL

IM och SC vaccination samtidigt i samma överarm

- Om **IM** och **SC** vaccinationen ges samtidigt i samma överarm skall **avståndet** mellan injektionspunkterna **vara minst 5 cm**

IM vaccinationsområde

SC vaccinationsområde



Alkuperäinen kuva Sari Roos, kuvaan lisätty s.c. rokotusalue

Injektion i lårmuskeln



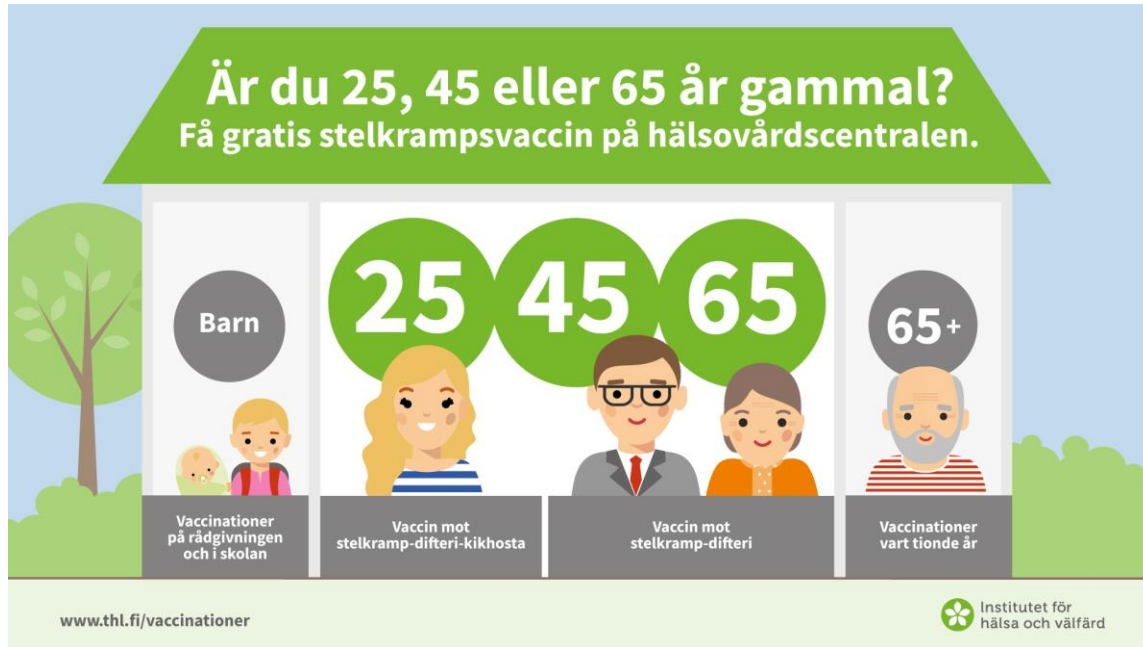
Kuva: THL

- Om den som skall vaccineras har mycket lite **muskelvävnad** d.v.s. är mycket **smal/skör** kan man vid behov ge vaccinet i lårmuskeln
- **Injektionsstället finns på den yttre lårmuskeln** (m. vastus lateralis) **främre-övre-yttre punkt**
- Det är bra att komma ihåg **lårmuskeln** som ett alternativ om man samtidigt ger flera vaccinationer
- Den som skall vaccineras skall gärna sitta under vaccinationen, eftersom lårmuskeln då är maximalt avslappnad

Några frågor som ofta ställts

- Om lymfkörtlarna i armhålan har tagits bort i samband med en bröstcanceroperation kan man då ge vaccinet i den opererade armen?
 - Det lönar sig att injicera vaccinet i den andra överarmen eller i låret
- Kan man motionera efter vaccinationen?
 - Det kan man. Om man inte mår bra eller har feber efter influensavaccinationen skall man vänta tills man känner sig frisk igen
 - Rekommendationen som getts om att man för säkerhets skull skall undvika extrem fysisk påfrestning gäller **bara** coronavaccinet
- Kan man gå i bastun
 - Det kan man - inga restriktioner

Skyddet mot stelkramp (tetanus) skall kontrolleras och ställas i ordning



- [Stelkramp \(Tetanus\)](#) är en livsfarlig sjukdom -tetanusbakterien har inte försvunnit från marken
- **Det är viktigt för var och en att ha tetanusskyddet i kraft – flockskydd hjälper inte!**
- Tetanusboostern kan ges samtidigt med influensavaccinet och alla andra vaccin

[Kombinationsvaccin mot stelkramp, difteri, kikhosta, polio och Hib](#)

Influensavaccin som säljs i apoteken

- Denna säsong säljs följande vaccin i apoteken
 - VaxigripTetra (~15e) och Fluarix Tetra
 - näspray Fluenz Tetra
 - För barn över 24 månader och unga under 18 år (~30e)
 - Efluelda (High Dose) 60 mikrog/0,7 ml för 60 år fyllda (~50e)
- Den som skriver recept måste ta reda på vilka preparat som finns att få i det lokala apoteket
- Det behövs ett nytt recept om apoteket inte har det vaccin som ordinerats på receptet. Vaccinerna hör inte till utbytbara mediciner

På THL:s webbsidor

- [Vaccin mot influensa](#)
- [Vanliga frågor om influensavaccinationerna](#)
 - [Frågor om influensavaccination av barn](#)
 - [Vanliga frågor om nässprayvaccinet mot influensa](#)
 - [Frågor om influensavaccination av social- och hälsovårdspersonal](#)
- [Vaccination av allergiker](#)
 - [Vaccination av personer med äggallergi](#)
- [Material och presentationer om vaccination](#)
- Det lönar sig att använda materialet vid de lokala skolningstillfällena

Rådgivningstjänsterna för yrkespersonalen inom hälsovården

- Vaccinations- och reserådgivning
 - ❖ tel. 029 524 6060 - vardagar kl. 10-12
- Rådgivning om coronavaccinationer
 - ❖ tel. 029 524 7000 - vardagar kl. 9-14
 - ❖ koronarokotus@thl.fi
- Rådgivningen är bara avsedd för yrkespersonalen inom hälsovården
- Vi hjälper gärna 😊